

Posudek školitele

Průběh doktorského studia a celkové hodnocení disertační práce mgr. Matyáše Pelanta

Mgr. Matyáš Pelant zahájil své doktorské studium ve Středisku ibero-amerických studií v roce 2007, v současné době ukončil 8. ročník studia. Měl dvakrát přerušeno: poprvé od února 2009 do února 2011 z důvodu zahraničního pracovního pobytu (poradce politického oddělení Delegace EU v Brazílii v rámci programu *Young Experts in Delegations*), který zároveň zúročil ve prospěch své disertační práce. Podruhé přerušil od 2015 do března 2016 z důvodu rodičovství.

Profesní zájem mgr. Pelanta na lusofonní problematiku se profiloval už od počátku jeho vysokoškolských studií: absolvoval magisterské studium na oboru Portugalština, FF UK (*Problematika kreolštin portugalského základu na příkladu z Kapverdských ostrovů*) a paralelně bakalářské studium na oboru Mezinárodní teritoriální studia, FSV UK (*Dekolonizace lusofonní Afriky - různé úhly pohledu*). Tématem doktorské disertace, v níž se do jisté míry protínají obě jeho předcházející studijní zkušenosti, se stala *Brazilská zahraniční politika v druhé polovině 20. století*.

Mgr. Pelant byl už v době pregraduálního a zvláště pak doktorského studia velmi aktivní, nejen jako účastník nejrůznějších odborných konferencí a symposií (např. SIAS FFUK, Metropolitní univerzita, Ústav mezinár. vztahů, Společnost českých Portugalistů), ale i jako jejich spoluorganizátor (*Brasil Plural* 2013, 2014) a jako spoluřešitel výzkumných úkolů (viz životopis). Na tyto a další jeho aktivity navazovala rovněž jeho publikační činnost, spojující jeho dlouhodobý zájem o lusofonní oblast, pracovní praxi i důkladné archivní studium. Na svém kontě má - mimo jiné - podíl na kolektivní monografii (Josef OPATRŇÝ, Michal ZOUREK, Lucia MAJLÁTOVÁ, Matyáš PELANT, *Las relaciones entre Checoslovaquia y América Latina 1945-1989 en los archivos de la República Checa*, Praha, Karolinum 2015) a několik studií, včetně zahraniční (viz příložená osobní bibliografie).

Disertační práce *Brazilská zahraniční politika v druhé polovině 20. století* propojuje historický pohled na celkový vývoj zahraniční politiky Brazílie od získání samostatnosti, se zvláštním zřetelem na období po 2. světové válce, s podrobnou analýzou československo-brazilských vztahů v tomto období. Práce je založena na samostatném zpracování řady dosud nevyužitých archivních fondů v ČR (NA, AMZV, AMPO, ABS), bere v potaz povšechný vývoj diplomatických vztahů Brazílie, které však pro střední a východní Evropu nebyly zatím uspokojivě zpracovány, k pramenům tak patří např. i dobový brazilský tisk nebo dokumenty CIA.

Autor ve své práci vytváří periodizaci celého období v souvislosti se společensko-politickým vývojem jak v Brazílii, tak v Československu a jednotlivé etapy charakterizuje především s ohledem na politické a ekonomické aspekty. Bilaterální vztahy dokládá řadou přehledů, tabulek a grafů. Dospívá k závěru, že vztah obou zemí, byť stojících v době tzv. studené války v opačných táborech, se řídil především pragmatickými důvody –určující a oboustranně přínosné byly zvláště ekonomické cíle, bez ohledu na politické rozdíly, i když ani tyto aspekty neopomíjí. (Záměna *světové a studené války* v českém abstraktu je opravdu jen mimovolným „překlepem“, jak dokládá správné znění abstraktu v angličtině.)

Disertace byla vypracována samostatně, závěry jsou formulovány na základě detailního pramenného výzkumu a po zralém zvážení a přinášejí nové konkrétní poznatky v oblasti, jež dosud zůstávala na okraji bádání. Je nepochybným přínosem jak v českém kontextu, tak i novátorským počinem pro prostředí brazilské. Autor publikoval portugalsky zatím jen dílčí výstup (viz výše). Předkládaná disertace by se tak mohla stát impulsem hodným následování i pro badatele v dalších zemích: k výzkumu vztahů Latinské Ameriky s opomíjenou střední a východní Evropou v době studené války, nikoliv již jen formou studií, jako doposud, ale ke vzniku komplexnějších prací. Kolektivní monografie vzniklá pod vedením J. Opatrného, byť limitovaná rozsahem i geografickým záběrem, je toho prvním příkladem.

Doktorand splnil v zákonné lhůtě všechny své studijní povinnosti. Jeho disertační práce **splňuje** požadavky na tento druh kvalifikačních prací kladené. Práci **doporučuji** k obhajobě s návrhem klasifikace **prospěl**.

PhDr. Simona Binková, CSc.
Středisko ibero-amerických studií FFUK

V Kruceburku, 27.7.2016